C/2024/1570

5.3.2024

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om de unges rolle i udviklingen af landdistrikterne

(Initiativudtalelse)

(C/2024/1570)

Ordfører: **Nicoletta MERLO**

Plenarforsamlingens beslutning	25.1.2023
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	22.11.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	14.12.2023
Plenarforsamling nr.	583
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	193/0/1

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Europa har brug for de unges visioner, inddragelse og deltagelse for at skabe en bedre fremtid for alle. Landdistrikterne spiller en afgørende rolle for økonomisk og social samhørighed. Der skal sikres ligebehandling og fuld deltagelse af unge i både landdistrikter og byområder.

1.2. Det er nødvendigt at tilvejebringe omfattende værktøjer til indsamling af udførlige data om befolkningen, inddragelse af lokalsamfund og unges behov i landdistrikterne. Der skal investeres i forskning og analyse af opdelte data for at kunne gennemføre målrettede investeringer, politikker og tilbud. I den henseende bifalder Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) oprettelsen af EU-observatoriet for landdistrikterne og opfordrer til, at man fokuserer på indsamling af ungdomscentrerede data og udveksling af god praksis.

1.3. EØSU understreger vigtigheden af, at der tages helhedstilgange og tværsektorielle tilgange i brug, som omfatter såkaldt »proofing« af landdistrikter og EU's ungdomstest, for at sikre en langsigtet gennemførelse af EU-politikker, der gør en forskel.

1.4. For at gøre landdistrikterne mere attraktive for unge kræves det, at der er offentlige og erhvervsmæssige tilbud og tilbud for unge, beskæftigelse og uddannelse af høj kvalitet, digital og fysisk infrastruktur, offentlig transport, fritidsaktiviteter og ungdomsklubber til rådighed, og at der er nem adgang hertil.

1.5. Initiativer såsom landdistriktspagten ([1]) og tiltag med fokus på unge (herunder uddannelse, erhvervsuddannelse, idræt og frivillige aktiviteter) samt EU-programmer som f.eks. Erasmus+, Det Europæiske Solidaritetskorps ([2]) og LEADER/CLLD ([3]) og ungdomsledede initiativer og projekter spiller en vital rolle med hensyn til at styrke unges indflydelse og øge deres engagement i landdistriktsudvikling.

1.6. EØSU mener, at det er afgørende at fremme deltagelsesbaserede tilgange til generationsskifte og til en mere inkluderende forvaltningsmodel med flere interessenter, der inddrager ungdomsorganisationer, det organiserede civilsamfund og politiske beslutningstagere samt anerkender de nye måder, hvorpå unge deltager gennem teknologi og sociale medier.

([1]) https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/rural-pact_en.
([2]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_5402.
([3]) https://ec.europa.eu/enrd/leader-clld_en.html.

1.7. For at stimulere en bæredygtig økonomi i landdistrikterne mener EØSU, at der skal skabes beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet med stabile og konkurrencedygtige kontrakter, behørig social beskyttelse og støtte til iværksætteri. Der bør lægges særlig vægt på NEET'er (personer, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse), kvinder, personer med handicap, sårbare personer og marginaliserede befolkningsgrupper. For at fremme fair konkurrence, værne om arbejdstagerrettigheder og skabe lige vilkår mener EØSU, at det er nødvendigt at forbedre og styrke kollektive overenskomstforhandlinger, at styrke arbejdsmarkedsdialogen og at sikre anvendelse af mekanismen vedrørende social konditionalitet.

1.8. Det er en forudsætning at lette adgangen til jord og lånemuligheder for unge iværksættere i landdistrikter og støtte de korte forsyningskæder for at stimulere en bæredygtig økonomi og fremme bæredygtig udvikling i landdistrikterne. Udvalget mener, at det er vigtigt at give unge mennesker landbrugsjord, der i øjeblikket ikke dyrkes, og at oprette en jordbank for unge landbrugere, der ønsker at dyrke en sådan jord. Gennem forpagtning vil de unge kunne producere effektivt på jord, der i øjeblikket er opgivet.

1.9. Uddannelse på alle niveauer er en forudsætning for at fremme udviklingen i landdistrikterne. Dette bør baseres på en transformativ tilgang, der tager højde for lokale forhold og lokalsamfundets behov. Det organiserede civilsamfund kan spille en central rolle og bør inddrages i planlægningen og gennemførelsen af disse tilgange. Derudover mener udvalget, at det er vigtigt, at uddannelse giver unge viden om landbrugsfødevaresektoren for at bringe dem tættere på landdistrikterne, forklare grundlæggende fødevarekoncepter og fremhæve den vigtige rolle, som producenterne spiller i fødevarekæden. Med henblik herpå er udvalget overbevist om, at indførelsen af et landbrugsfødevarefag i skolernes læseplaner er afgørende.

1.10. EØSU understreger, at der er behov for at fokusere på de færdigheder, der er nødvendige for at håndtere den grønne omstilling og gennemføre tiltag for bæredygtig udvikling, både under det europæiske år for færdigheder og i tiden derefter.

1.11. EØSU fremhæver den rolle, som europæiske universiteter i landdistrikterne og decentrale offentlige tilbud spiller med hensyn til at tilbyde uddannelse på alle niveauer samt retningslinjer og vejledning, der er udformet til de særlige behov i landdistrikterne. Inddragelse af civilsamfundsorganisationer samt udbredelse og udvikling af uformelle uddannelsestilbud kunne også være nyttige i denne forbindelse.

2. **Unge som et vigtigt aktiv for landdistrikterne**

2.1. EU har brug for alle unges visioner, inddragelse og deltagelse for at skabe en bedre fremtid, der er bæredygtig, inkluderende og digital, uanset om det er unge bosiddende i landdistrikterne eller byområder ([4]). De nuværende kriser som f. eks. klimaforandringer, tab af biodiversitet, den nylige pandemi og krigen i Ukraine har vist, hvor skrøbeligt vores nuværende system er, og at der er et presserende behov for et paradigmeskift i retning af den bæredygtige økonomi, som vi har brug for ([5]). I den forbindelse skal princippet om ikke at lade noget område eller nogen i stikken gøres til en realitet.

2.2. EU's langsigtede vision for landdistrikterne ([6]) har til formål at skabe stærkere, samhørige, robuste og fremgangsrige landdistrikter senest i 2040. Selv om næsten en tredjedel af EU's befolkning (137 millioner mennesker) boede i landdistrikter i 2021 ([7]), er der dog stadig betydelige forskelle mellem landdistrikter og byområder. Derfor skal der sikres ligebehandling og fuld deltagelse af unge i både landdistrikter og byområder, og forbindelserne mellem land- og byområder ([8]) skal styrkes i alle medlemsstater. Landdistrikterne har stor betydning for økonomisk og social samhørighed, herunder for bæredygtig fødevareproduktion, men de står også over for den udfordring, som affolkning udgør, navnlig blandt unge ([9]).

2.3. EU-strategien for unge 2019-2027 ([10]) fungerer som en ramme for EU-samarbejde om ungdomspolitik. Den har til formål at fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv og sikre deres aktive engagement i samfundet. Strategien fokuserer på tre grundlæggende områder (mobilisering, tilknytning og styrkelse af de unges indflydelse) og omfatter 11 konkrete europæiske ungdomsmål.

2.4. Ungdomsmål nr. 6, »Moving Rural Youth Forward«, bestræber sig på at nå flere mål:

([4]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »en holistisk strategi for bæredygtig udvikling af byområder og landdistrikter« (initiativudtalelse) (EUT C 105 af 4.3.2022, s. 49).

([5]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den bæredygtige økonomi, vi har brug for (Initiativudtalelse) (EUT C 106 af 31.3.2020, s. 1).

([6]) COM(2021) 345.

([7]) Urban-rural Europe — introduction, Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Urban-rural_Europe_-_introduction#Area_and_population).

([8]) https://www.iied.org/rural-urban-linkages.

([9]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om en langsigtet vision for EU's landdistrikter (EUT C 290 af 29.7.2022, s. 137).

([10]) https://youth.europa.eu/strategy_da.

— sikre tilgængeligheden af behørig infrastruktur, herunder offentlige tilbud, dataforbindelse og boligmuligheder for unge i landdistrikter

— skabe holdbare jobmuligheder af høj kvalitet for unge i landdistrikter

— fremme decentralisering af aktiviteter, der involverer unge og sætter dem i stand til at bidrage til lokalsamfundet

— inddrage unge fra landdistrikter aktivt i beslutningsprocesser

— sikre lige adgang til uddannelse, mentorordninger og erhvervsuddannelse af høj kvalitet for de unge i landdistrikterne

— skabe et positivt billede af landdistrikter samt bevare og fremme traditioner i landdistrikter.

2.5. Unge i landdistrikterne er værdifulde deltagere, som bidrager med idéer, inspiration og energi til at gøre landdistrikterne stærkere, mere samhørige, robuste og fremgangsrige. Deres kreativitet og entusiasme sætter dem i stand til at deltage aktivt i landdistrikterne og fremme nye økonomiske aktiviteter, der fører til jobskabelse i lokalsamfundet.

2.6. I erkendelse af den afgørende rolle, som de unge spiller for udviklingen af landdistrikterne, kræves der omfattende værktøjer til indsamling af udførlige data om befolkningen, inddragelse af lokalsamfund og de unges behov i landdistrikterne. Der skal investeres i forskning, og opdelte data skal analyseres (under hensyntagen til faktorer såsom køn, uddannelsesmæssige kvalifikationer, nationalitet, mulige sårbarheder mv.), for at der kan gennemføres målrettede investeringer, politik og tilbud, der dækker de særlige behov i de undersøgte områder. I den henseende bifalder EØSU Kommissionens oprettelse af EU-observatoriet for landdistrikterne ([11]) og opfordrer til, at man fokuserer på indsamling af ungdomscentrerede data.

2.7. Tilskyndelse til udveksling af god praksis er afgørende for at udforme effektive politikker, der fremmer landdistrikternes potentiale og gør dem mere attraktive for de unge. Udveksling af erfaring og brug af EU-ressourcer kan medvirke til at nå disse mål og sikre, at landdistrikterne bliver blomstrende rammer for unge. Det er vigtigt at anerkende og fremme landbrugsfødevaresektoren som en drivkraft for attraktive muligheder for unge i landdistrikterne.

2.8. Det er vigtigt, at der tages helhedsorienterede tilgange i brug, hvilket omfatter såkaldt »proofing« ([12]) af landdistrikter og EU's ungdomstest ([13]), i alle Kommissionens tjenestegrene. Disse tilgange vil sikre en langsigtet og slagkraftig gennemførelse af EU-politikker, mindske uligheder og tage hensyn til nuværende og kommende generationers behov i både landdistrikter og byområder. I den forbindelse er der brug for at sikre en stærk forbindelse mellem landdistrikter og byområder.

3. **Sådan gøres landdistrikterne attraktive for de unge**

3.1. Rådets konklusioner af 26. maj 2020 om Bedre muligheder for unge i landdistrikter og fjerntliggende områder ([14]) anerkender, at EU's befolkning bliver ældre, navnlig i landdistrikter og fjerntliggende områder samt på øer, og at der er behov for at sikre bedre tilgængelighed af og adgang til offentlige og erhvervsmæssige tilbud, beskæftigelse og uddannelse af høj kvalitet, digital og fysisk infrastruktur, offentlig transport og fritidsaktiviteter.

3.2. I disse konklusioner opfordres medlemsstaterne til at fremme tilgange til at mindske uligheder mellem landdistrikter/fjerntliggende områder og byområder og til at udarbejde tværsektorielle foranstaltninger, der tager højde for unges holdninger og perspektiver i disse områder. Dette omfatter fremme af iværksætteri og forskelligartede beskæftigelsesmuligheder inden for landbrug og andre økonomiske aktiviteter samt i den sociale økonomi og i kooperativer. Medlemsstaterne opfordres desuden til at engagere unge i livet i lokalsamfundene ved hjælp af forskellige værktøjer til aktivt medborgerskab og serviceydelser rettet mod unge og til at fremme synergier mellem EU-programmer og -initiativer såsom LEADER/CLLD, Erasmus+, Det Europæiske Solidaritetskorps, Den Europæiske Socialfond og ungdomsgarantien.

3.3. På trods af fremskridt i nogle medlemsstater har landdistrikterne stadig svært ved at tiltrække unge, hovedsageligt på grund af manglen på passende tilbud, økonomisk overkommelige boliger, beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet og hindringer for personlig og faglig udvikling. Byområder og bynære områder prioriteres ofte højere end landdistrikter.

([11]) https://observatory.rural-vision.europa.eu/?lng=da&ctx=RUROBS.
([12]) https://rural-vision.europa.eu/action-plan/cross-cutting/rural-proofing_da.
([13]) https://www.youthforum.org/topics/eu-youth-test.
([14]) (EUT C 193 af 9.6.2020, s. 3).

3.4. Gennemførelsen af de forslag, der er kort beskrevet i disse konklusioner, vil gøre landdistrikterne og de fjerntliggende områder mere attraktive for de unge, da effektiv anvendelse af forslagene helt sikkert vil føre til større muligheder for de unge i landdistrikter.

3.5. Helt konkret er det nødvendigt at:

— fremme tværsektorielle tilgange ved udformning af ungdomspolitikker og -strategier for at mindske uligheder mellem landdistrikterne/fjerntliggende områder og byområder

— give de unge i landdistrikterne større indflydelse ved hjælp af deltagelsesbaserede modeller, der inddrager ungdomsorganisationer og det organiserede civilsamfund, samt gennemføre EU's ungdomstest

— sikre, at medlemsstaterne og EU-programmerne støtter, finansierer og prioriterer serviceydelser rettet mod unge og ungdomsklubber, navnlig dem, der tilbydes af frivillige organisationer i fjerntliggende områder;

— tilvejebringe passende samlingssteder (herunder idræts- og fritidsfaciliteter) for unge og ungdomsorganisationer med særligt fokus på sårbare personer og personer med handicap

— forbedre rejsemulighederne mellem landdistrikter og byområder ved at investere i infrastruktur og bæredygtig mobilitet, herunder lokal offentlig transport, som bør fremmes, bl.a. ved hjælp af incitamenter

— investere i IT-infrastruktur og højhastighedsbredbånd for at sikre opkobling og adgang til digitale ressourcer

— støtte de unge, der ønsker at vende tilbage til landdistrikterne, ved hjælp af målrettede foranstaltninger til at leje eller købe boliger, og tilskynde til renovering af forladte huse og arealer ved hjælp af skattelettelser.

— yde økonomisk støtte til adgangen til jord rettet mod unge

— sikre passende strukturer for social dialog for at styrke arbejdsmarkedsrelationerne og sikre anstændige arbejdsvilkår for alle.

3.6. En af de kritiske udfordringer i landbrugssektoren vedrører landbrugeres aldersdemografi. Det er stærkt bekymrende, at kun en ud af ti landbrugere er under 40 år. Endnu mere bekymrende er det for kvinder, idet blot en ud af 20 landbrugere er kvinder i denne aldersgruppe. I 2020 var omkring 6,5 % af alle bedriftsledere i EU under 35 år. Adgangen til finansiering, jord, kapital og viden udgør en særlig bekymring for mange unge, som overvejer at arbejde i landbruget ([15]). Afhjælpning af disse væsentlige problemområder samt generationskløften og kønsskævheden er afgørende for bæredygtigheden af og inddragelsen i landbruget fremover.

3.7. I den nye fælles landbrugspolitik er der løsninger for medlemsstaterne med henblik på at støtte generationsskifte og ligestilling mellem kønnene, herunder øge støtten til unge landbrugere. Medlemsstaterne er forpligtet til at bruge mindst 3 % af de direkte betalinger på at støtte unge landbrugere. 8,5 mia. EUR i offentlige udgifter er øremærket til at hjælpe unge landbrugere med at etablere sig, investere og opretholde deres virksomhed eller aktivitet i de første år. Formålet med disse strategier er at hjælpe ca. 380 000 nye unge landbrugere med at etablere sig i perioden 2023-2027 ([16]). Der skal sikres en nøje overvågning af disse foranstaltninger. Desuden er det også vigtigt at opnå rimelige priser for produktion og økonomisk bæredygtighed for at sikre de skabte projekters levedygtighed. Hvis landdistrikterne ikke er velstående og frugtbare, vil de unge ikke blive tiltrukket.

3.8. Netværket for den fælles landbrugspolitik og EU-observatoriet for landdistrikterne bør ikke blot overvåge målet om 380 000 nye landbrugere, men også skabelsen af andre beskæftigelsesmuligheder, samtidig med at der fjernes hindringer, fremmes løsninger til generationsomstillinger og udveksles dyrknings- og andre forretningsmodeller, herunder modeller inden for den sociale økonomi og i forbindelse med kooperativer.

([15]) Eurostats regionale årbog 2023.
([16]) Den fælles landbrugspolitik 2023-2027: Unge landbrugere, Kommissionen.

3.9. Ud over landbrugspolitikker og -fonde er det nødvendigt at indføre en robust tværsektoriel politisk tilgang, der tager højde for generationsskifte. En sådan tilgang vil medvirke til at lukke kløften mellem landdistrikter og byer. For eksempel er det nødvendigt at investere i boliger og lokale mødesteder for at gøre landdistrikterne lige så attraktive som byområderne med hensyn til muligheder og livskvalitet. Covid-19-pandemien og den efterfølgende stigning i fjernarbejde har fået mange mennesker til at flytte til landdistrikterne. Desværre udgør digitale huller og utilstrækkelig infrastruktur i disse regioner stadig betydelige udfordringer, hvilket påvirker telekommunikationsnet og hindrer adgangen til tjenester og tilbud.

3.10. Initiativer, der fremmer samfundsengagement, kulturel bevarelse og dialog mellem generationerne, kan bidrage til den generelle trivsel og identitet for unge i landdistrikterne. På områder, hvor religion — med kirker, der fungerer som lokale samlingssteder — og civilsamfundsorganisationer er fremherskende, spiller sådanne initiativer en afgørende rolle i udformningen af den kulturelle struktur.

3.11. Ørkendannelse, tørke og oversvømmelser udgør også en betydelig trussel mod EU-landene ([17]). Klimaforandringer, jorderosion samt ikkebæredygtige vandforvaltnings- og arealanvendelsesmetoder forværrer situationen yderligere. Undersøgelser påpeger, at store dele af Spanien, det sydlige Italien, Sydøsteuropa og Donaudeltaet er regioner, som er særligt sårbare over for ørkendannelse. Hvis der ikke skrides ind, kan ca. 11 % af EU's områder være i fare ved udgangen af dette århundrede. Denne stærkt bekymrende udvikling kan bringe afgrøde- og husdyrproduktionen i fare og føre til nedlæggelse af landbrug og øget sårbarhed. Der er behov for hastetiltag for at afbøde virkningerne af klimaforandringer og gennemføre bæredygtige arealforvaltningsmetoder for at beskytte landbruget i EU ([18]). Sammenkædning af disse bestræbelser med generationsskifte vil sikre, at de unge inddrages aktivt i anvendelsen af bæredygtige landbrugsmetoder, samt fremme følelsen af klimaretfærdighed og sikre en afbalanceret og bæredygtig fremtid for landdistrikterne.

3.12. Langsigtet modstandsdygtighed i landdistrikterne kræver samarbejde mellem generationerne baseret på gensidig respekt og støtte. Der bør være konkrete mentorpolitikker sideløbende med Erasmus+ og andre initiativer til styrkelse af landdistrikterne. Derudover er der behov for flere investeringer i lærlingepladser, ikke kun i landbrug og skovbrug, men også i anden uddannelse inden for håndværk, kultur og erhvervsliv i landdistrikterne for at sikre kvalitativ overførsel af færdigheder og viden. Det er vigtigt at indføre særlige vejledningsprogrammer for unge i byområder i skoler og andre uddannelsesmæssige sammenhænge for at gøre dem bekendt med landdistrikter og landbrugsaktiviteter.

3.13. Landbrugeres mentale sundhedsproblemer og mangel på fritid udgør yderligere udfordringer for den sociale og økonomiske bæredygtighed i landdistrikterne og skal håndteres korrekt. Tiltag som f.eks. Farmwell-projektet ([19]) skal promoveres, støttes og udbredes hensigtsmæssigt.

3.14. Der er behov for en omfattende kommunikationsstrategi rettet mod unge og udviklet af offentlige institutioner på alle niveauer og organisationer, der arbejder med unge, til effektivt at fremme initiativer samt øge potentialet og mulighederne i landdistrikterne.

4. **Styring**

4.1. Inddragelse af unge er afgørende for landdistriktsudviklingen, fordi unge går ind for bæredygtighed og miljøbeskyttelse. De bør stå i centrum for en mere inkluderende styringsmodel med flere interessenter, der deltager i beslutningstagningen i alle faser lige fra udarbejdelse af forslag til gennemførelse, overvågning og opfølgning ([20]) heraf, bl.a. gennem oprettelse af multisektorielle platforme. Sådanne deltagelsesbaserede tilgange til generationsskifte bør også anerkende de nye måder, hvorpå unge deltager gennem teknologi og sociale medier.

4.2. De unges visioner, ambitioner og krav skal drøftes og overvejes konsekvent for at sikre, at de inddrages effektivt i godkendte og gennemførte foranstaltninger, planer og programmer.

4.3. Landdistriktspagten, landdistriktsparlamenter ([21]) og lokaludvikling styret af lokalsamfundet (LEADER/CCLD) er vigtige rammer for at styrke de unges indflydelse og give dem en fremtrædende rolle. En udbygning af disse programmer og initiativer sætter lokalsamfundene i stand til effektivt at tackle udfordringerne i landdistrikterne og skabe bæredygtige fremskridt.

([17]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om bæredygtig vandforvaltning og klimakrise: cirkulære og andre løsninger for EU's landbrugsfødevaresystem i en fremtidig »blå pagt« (EUT C 349 af 29.9.2023, s. 80).

([18]) Desertification and agriculture, EPRS.

([19]) https://farmwell-h2020.eu/.

([20]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om en langsigtet vision for EU's landdistrikter (EUT C 290 af 29.7.2022, s. 137) og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Struktureret inddragelse af de unge i EU's beslutningsproces vedrørende klima og bæredygtighed (EUT C 429 af 11.12.2020, s. 44).

([21]) https://europeanruralparliament.com/index.php/home/about-us.

4.4. Ungdomsråds og ungdomsorganisationers deltagelse i landdistriktspagten på nationalt plan giver landdistrikterne en stærkere stemme, fremmer samarbejde og fører til konkrete forpligtelser, som skal styrkes gennem helhedsorienterede og territoriale tilgange. Der bør tilskyndes til udveksling af viden, værktøjer og bedste praksis mellem EU og tredjelande.

4.5. Det er nødvendigt at øge repræsentationen af unge fra landdistrikter i politik for at sikre, at deres stemmer bliver hørt, og at deres behov er tilstrækkeligt repræsenteret.

5. **Bæredygtige arbejdspladser**

5.1. Landbrugs- og fødevarerelaterede brancher beskæftiger mere end 44 millioner mennesker i EU (med 20 millioner i fast beskæftigelse alene i landbrugssektoren) ([22]). De kæmper imidlertid med at tiltrække yngre generationer på grund af et begrænset antal attraktive stillinger og på grund af den sæsonbetingede karakter af mange beskæftigelsesmuligheder.

5.2. Denne manglende tiltrækning af unge giver anledning til bekymring for sektorens evne til at tilpasse sig komplekse dagsordener med fokus på bæredygtighed, konkurrenceevne og sociale og miljømæssige forventninger.

5.3. For at tackle disse udfordringer skal der skabes beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet med stabile og konkurrencedygtige kontrakter, behørig social beskyttelse og støtte til iværksætteri. Digitalisering og fair konkurrenceregler for SMV'er kan også stimulere en bæredygtig økonomi i landdistrikter, navnlig for unge.

5.4. Der er behov for robuste kollektive overenskomstforhandlinger, en styrket struktureret arbejdsmarkedsdialog og anvendelse af mekanismen vedrørende social konditionalitet i landdistrikterne og på subnationalt plan for at fremme fair konkurrence, værne om arbejdstagerrettighederne og skabe lige vilkår.

5.5. Et andet vigtigt aspekt vedrører kvinders beskæftigelse og kræver en politik, som tager sigte på omfattende inddragelse af kvinder i arbejdsmarkedet i landbrugs- og fødevaresektoren for at tackle de dermed forbundne udfordringer. Tilvejebringelse af den nødvendige pasningsinfrastruktur spiller en central rolle med hensyn til at gøre landdistrikterne mere attraktive for kvinder og gøre det nemmere for dem at komme ind på arbejdsmarkedet.

5.6. Indsatsen bør intensiveres for at tilskynde og støtte de unge, der indgår i alle tænkelige økonomiske aktiviteter i landdistrikter og fjerntliggende områder, herunder ved hjælp af uddannelsesmæssig og økonomisk støtte. Mentor- og lærlingeordninger på tværs af generationerne og koblinger til læringsmuligheder som Erasmus+ kan være nyttige.

5.7. Korte forsyningskæder bidrager til mere bæredygtige, robuste og differentierede landbrugsfødevareaktiviteter, skaber arbejdspladser og fastholder folk i landdistrikterne. Desuden går unge landbrugere og iværksættere i landdistrikter ofte forrest med initiativer, som fornyer traditionelle jordbrugsrelaterede aktiviteter. Der bør foretages offentlige investeringer og ydes støtte til fremme og forbedring af lokale produkter. Unge, som er engageret inden for disse områder, bør støttes og fastholdes.

5.8. Begrænset adgang til jord og vanskeligheder med at få adgang til lånemuligheder, navnlig for unge, er en udfordring for både landbrugsvirksomheder og ikkelandbrugsrelaterede virksomheder. Blandt landbrugsproducenterne er det de mindre landbrug, unge landbrugere, nytilkomne og landbrugere med innovative investeringer, som har vanskeligt ved at opnå finansiering ([23]). Lettere adgang til jord og lånemuligheder for iværksættere i landdistrikterne, navnlig unge ejere, kan stimulere en bæredygtig økonomi og fremme bæredygtig udvikling i landdistrikterne.

5.9. Forsinkelser på 6-8 måneder for udbetaling af midler fra den fælles landbrugspolitik hæmmer den finansielle stabilitet og planlægningen i landbrugssektoren, især for unge, og dette skal afhjælpes. Optimering og forenkling af administrative processer på alle niveauer lige fra EU-plan til regionalt og nationalt plan kan hjælpe og rent faktisk blive et incitament, navnlig for unge, og kan desuden øge styringseffektiviteten.

5.10. Beskæftigelsesmulighederne i landdistrikter uden for landbrugssektoren som f.eks. turisme, kultur og idræt bidrager til bæredygtig udvikling og livskraft i disse områder og kan tiltrække unge mennesker, og derfor skal dette støttes behørigt.

6. **Uddannelse på alle niveauer**

6.1. Uddannelse på alle niveauer er et krav for at fremme landdistriktsudvikling ved at tilvejebringe de nødvendige færdigheder og den nødvendige viden.

([22]) Landbrug — EU's indsats (https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/agriculture_da).
([23]) Financial needs in the agriculture and agri-food sectors in the European Union, fi-compass, 2020.

6.2. Uddannelsessystemerne bør omfatte transformativ læring og sætte unge i stand til at fremme systemiske forandringer ([24]). Ifølge en nylig IPCC-rapport er transformativ læring afgørende, fordi det bidrager til at skabe både en fælles bevidsthed og kollektiv handling ([25]). Transformativ læring, jf. UNESCO's definition, inddrager aktivt enkeltpersoner gennem praktisk erfaring, observation og et omfattende perspektiv. Det tilskynder til en helhedsudvikling og sætter mennesker i stand til at deltage på en meningsfuld måde i deres lokalsamfund.

6.3. Det europæiske år for færdigheder 2023 bør fokusere på de færdigheder, der er nødvendige for at håndtere den grønne og den digitale omstilling og gennemføre tiltag til bæredygtig udvikling. Det bør lægge vægt på de udfordringer, som unge står over for i en verden i hastig forandring.

6.4. Uddannelse på alle niveauer bør baseres på en tværfaglig tilgang, der tager højde for lokale forhold og samfundsbehov. Det organiserede civilsamfund, som repræsenterer og støtter folks ofte skiftende ønsker, bør inddrages i planlægningen og gennemførelsen af disse tilgange.

6.5. Det er nødvendigt at investere i færdigheder og kvalifikationer, navnlig i betragtning af afbrækkene i karriereforløb i sektoren og de nye jobmuligheder, som den grønne omstilling og den cirkulære økonomi skaber, og som kræver specifikke færdigheder. Der bør ydes behørig støtte til personer, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET), personer med handicap, sårbare mennesker og marginaliserede befolkningsgrupper i landdistrikterne.

6.6. Erasmus+-programmet og LEADER/CLLD bør give specifikke muligheder for at udvikle lederkompetencer og øge forståelsen mellem unge i landdistrikter og byområder. Dette kan fremme deres deltagelse i en mere inddragende forvaltningsmodel med flere interessenter.

6.7. Uddannelse, erhvervsuddannelse og forskning spiller en afgørende rolle med hensyn til at genoverveje landbrugs- og græsningsaktiviteter på øer og fastlandet samt i bjergområder, lette generationsskiftet for familielandbrug og sikre en bæredygtig og territorialt retfærdig udvikling i EU. Det er en forudsætning at forbedre kvaliteten af de menneskelige ressourcer for at opfylde forbrugernes forventninger til produktionskvalitet og bæredygtighed.

6.8. En ny generation af bedriftsledere kan forventes at have de nødvendige færdigheder til at producere mere effektivt og samtidig beskytte miljøet, bidrage til indsatsen i forbindelse med klimaforandringerne, imødekomme samfundets krav med hensyn til sunde, afbalancerede kostvaner og dyrevelfærd samt til at holde sig ajour med den stadigt hurtigere videnskabelige og tekniske udvikling. Med en mere kvalificeret arbejdsstyrke vil landbrugssektoren kunne øge sin produktivitet og indkomstskabende kapacitet ([26]).

6.9. Europæiske universiteter i landdistrikterne og decentrale offentlige tilbud spiller en vigtig rolle med hensyn til at tilbyde uddannelse på alle niveauer samt retningslinjer og vejledning, der er udformet til de særlige behov i landdistrikter. Disse institutioner bidrager til landdistriktsudviklingen ved at stille relevante programmer og tilbud til rådighed, der imødekommer lokale behov. Inddragelse af civilsamfundsorganisationer samt udbredelse og udvikling af uformelle uddannelsestilbud kunne også være nyttige i denne forbindelse.

7. **Bedste praksis til at håndtere udfordringerne for de unge i landdistrikterne**

7.1. Dette afsnit fremhæver nogle eksempler på bedste praksis, som illustrerer enkeltpersoners, organisationers og lokalområders indsats for at skabe positive forandringer i landdistrikterne, og er i overensstemmelse med anbefalingerne i »Konklusioner og anbefalinger«, der afspejler den transformative indvirkning, de kan have på unge i landdistrikterne. Disse initiativer udgør sammen en køreplan for opbygningen af en bedre fremtid for alle, hvor landdistrikterne spiller en afgørende rolle for økonomisk og social samhørighed, og hvor unge bliver behandlet lige og fuldt ud inddrages i beslutningstagningen i såvel landdistrikter som byområder.

7.2. Hvad angår fremme af dataindsamling og ungdomscentreret forskning, der tjener til at vejlede om målrettede investeringer og politikker, afdækker den tematiske gruppe for ungdomsbeskæftigelse ([27]) i landdistrikterne under EU's netværk for den fælles landbrugspolitik de udfordringer, som unge i hele Den Europæiske Union står over for, og fremmer udveksling af idéer og initiativer, som gør data- og videnudveksling lettere. Landdistriktspagten kan også være af afgørende betydning for dataindsamlingen og bestræbelserne på at inddrage befolkningsgrupper.

([24]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »styrkelse af unges muligheder for at opnå bæredygtig udvikling gennem uddannelse« (EUT C 100 af 16.3.2023, s. 38).
([25]) Climate Change 2022: Mitigation of climate change, s. 2871.
([26]) Eurostats regionale årbog 2023.
([27]) https://eu-cap-network.ec.europa.eu/thematic-group-rural-youth-employment-voice-rural-youth_en.

7.3. Med hensyn til behovet for at gøre landdistrikterne attraktive for unge har fællesskabet for landdistriktspagten, det europæiske uddannelsesområde ([28]), det innovative sociale nystartede landbrug »Ca' Colonna« ([29]) og EU-programmer som Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps vist sig at spille en afgørende rolle med hensyn til at styrke unge, øge deres engagement i landdistriktsudvikling og gøre sådanne tjenesteydelser tilgængelige for dem. Disse initiativer sikrer tjenesteydelser af kvalitet, beskæftigelse, uddannelse og tilgængelig infrastruktur.

7.4. Hvad angår fremme af generationsskifte og en forvaltningsmodel med flere interessenter, styrker COCOREADO-projektet ([30]), FN's Youth2030 ([31]) og projektet »Rural Youth in action from local to European level« (RURBEST22) ([32]) unge, opmuntrer til samarbejde og anerkender udviklingsfremmende måder, hvorpå unge deltager gennem teknologi og sociale medier, hvilket er i tråd med EØSU's efterlysning af deltagelsesbaserede tilgange. Fællesskabet for landdistriktspagten fremmer også en forvaltningsmodel med flere interessenter og inddragelsen af unge og politiske beslutningstagere.

7.5. Med hensyn til betydningen af bæredygtig økonomi og beskæftigelse af kvalitet tilbyder den europæiske skoleuddannelsesplatform ([33]) og de nye programmer under Erasmus og Det Europæiske Solidaritetskorps uddannelse af kvalitet på alle niveauer og stabile ansættelseskontrakter. Disse programmer slår også til lyd for arbejdstagernes rettigheder og lige vilkår, hvilket er i overensstemmelse med udvalgets engagement med hensyn til at skabe beskæftigelsesmuligheder af kvalitet. Endnu engang spiller fællesskabet for landdistriktspagten en rolle i efterlysningen af beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne.

7.6. Hvad angår anbefalingerne om at lette adgangen til jord og lånemuligheder, åbner initiativet »Maritime Public Domain« ([34]) i Frankrig døren for unge iværksættere i landdistrikter, idet det forenkler adgangen til jord. Det støtter således EØSU's vision om nemmere adgang til jord og lånemuligheder for iværksættere i landdistrikterne og bæredygtig økonomisk vækst.

7.7. Anbefalingen om tværfaglig uddannelse på alle niveauer suppleres af den europæiske skoleuddannelsesplatform, COCOREADO-programmet og økoskolerne ([35]). Disse former for praksis støtter uddannelse på alle niveauer, er udformet til de lokale behov og afspejler betydningen af tværfaglig uddannelse og inddragelse af befolkningsgrupper. FN's World Food Forums ungdomsaktion for en bedre fødevarefremtid ([36]) involverer også uddannelse på alle niveauer om bæredygtige fødevaresystemer.

7.8. Opfordringen om at fokusere på færdigheder til den grønne omstilling finder genklang i World Food Forums ungdomsaktion for en bedre fødevarefremtid, som spiller en afgørende rolle med hensyn til at skaffe de færdigheder, som den grønne omstilling og tiltagene for bæredygtig udvikling kræver, navnlig inden for fødevaresystemer og landbruget.

7.9. Endelig, med hensyn til at anerkende den rolle, som universiteter i landdistrikterne, decentralisering og uformelle uddannelsestilbud spiller, viser den europæiske skoleuddannelsesplatform og COCOREADO-projektet, at uddannelse samt retningslinjer og vejledning, der er udformet til landdistrikterne, er afgørende. Deres fokus på at inddrage civilsamfundet er hensigtsmæssigt i betragtning af den rolle, som dette spiller i udviklingen af landdistrikter.

Bruxelles, den 14. december 2023.

Oliver RÖPKE

Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([28]) https://education.ec.europa.eu/da.
([29]) https://www.cacolonna.it/?lang=en.
([30]) https://cocoreado.eu/cocoreado/.
([31]) https://www.unyouth2030.com/.
([32]) http://elard.eu/actions/rural-youth-in-action-from-local-to-european-level/.
([33]) https://school-education.ec.europa.eu/en.
([34]) https://strugglesforlandforum.net/en/un-exemple-de-gestion-des-communs-lespace-public-maritime/.
([35]) https://www.ecoschools.global/.
([36]) https://www.world-food-forum.org/youth-action/en.